

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z HISTORII

Klasy IV - VIII

Cele edukacyjne

Po zakończeniu edukacji historycznej w szkole podstawowej uczeń:

- rozumie, że poznawanie przeszłości jest konieczne dla zrozumienia teraźniejszości.
- odróżnia przeszłość od teraźniejszości i przyszłości.
- oblicza upływ czasu między wydarzeniami.
- umieszcza wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w czasie, porządkuje je chronologicznie i ustala związki przyczynowo - skutkowe między nimi.
- dostrzega zmiany zachodzące w życiu politycznym, gospodarczym, społecznym i kulturalnym, umiejscawia je w czasie oraz dostrzega powiązanie między zjawiskami z różnych dziedzin.
- z wykorzystaniem mapy lub planu lokalizuje w przestrzeni poznane fakty, zjawiska i procesy historyczne.
- analizuje w sposób krytyczny informacje, próbuje wyciągać z nich wnioski.
- porównuje różnego rodzaju źródła informacji.
- rozróżnia różnego rodzaju źródła historyczne i wie, gdzie można je znaleźć.
- wskazuje w narracji historycznej warstwy informacyjną, wyjaśniającą i oceniającą.
- odróżnia fakty od opinii.
- konstruuje ciągi narracyjne z wykorzystaniem zdobytych informacji.
- posługuje się pojęciami historycznymi i wyjaśnia ich znaczenie.
- używa argumentów, aby uzasadnić własne stanowisko w odniesieniu do wydarzeń i procesów historycznych.
- tworzy krótkie i długie wypowiedzi pisemne, np. plan, notatkę, rozprawkę, prezentację.

Po zakończeniu edukacji historycznej w szkole podstawowej uczeń:

- reprezentuje postawę patriotyczną.
- zna i szanuje historię i tradycje swojego narodu oraz innych narodów.
- ma poczucie przywiązania do swojego regionu i kraju.
- ceni wartości związane z kręgiem cywilizacji śródziemnomorskiej: miłość, prawdę, wolność, piękno, demokrację, wolność wyboru, szacunek dla drugiego człowieka niezależnie od jego rasy, narodowości czy religii.
- świadomie i krytycznie analizuje informacje pochodzące z różnych źródeł.
- rzetelnie, odwołując się do odpowiednich argumentów, formułuje własną opinię.
- krytycznie odnosi się do mitów, stereotypów i różnych interpretacji historii.
- współpracuje w zespole.
- szanuje zdanie innych.
- prezentuje efekty swojej pracy.
- uzasadnia swoje zdanie.
- jest tolerancyjny wobec innych poglądów, postaw, przekonań i religii.
- jest przygotowany do poznawania różnych dóbr kultury.

*Szkoła Podstawowa nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi im. Orłów Lwowskich
w Przemyślu*

Podział treści nauczania:

- **Klasa 4** – elementy historii rodzinnej i regionalnej, najważniejsze elementy polskiego dziedzictwa kulturowego, refleksja nad historią jako nauką, postacie i wydarzenia o doniosłym znaczeniu dla kształtowania polskiej tożsamości kulturowej, treści dodatkowe wybrane przez nauczyciela w porozumieniu z uczniami (treści nauczania wg podstawy programowej: klasa 4, działy I–IV).
- **Klasa 5** – okres od rewolucji neolitycznej do końca epoki średniowiecza (treści nauczania wg. podstawy programowej: klasy 5–8, działy I–VII).
- **Klasa 6** – okres od epoki wielkich odkryć geograficznych do końca wojen napoleońskich (treści nauczania wg. podstawy programowej: klasy 5–8, działy VIII–XVIII).
- **Klasa 7** – okres od kongresu wiedeńskiego do wybuchu II wojny światowej (treści nauczania wg. podstawy programowej: klasy 5–8, działy XIX–XXXI).
- **Klasa 8** – okres od wybuchu II wojny światowej do początków XXI wieku (treści nauczania wg. podstawy programowej: klasy 5–8, działy XXXII–XLII).

Cele ogólne oceniania:

- rozpoznanie przez nauczyciela poziomu i postępów w opanowaniu przez ucznia wiadomości i umiejętności w stosunku do wymagań programowych,
- informowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w tym zakresie,
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju i motywowanie go do dalszej pracy,
- dostarczenie rodzicom lub opiekunom informacji o postępach, trudnościach i specjalnych uzdolnieniach ucznia,
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej,
- dostarczenie nauczycielowi informacji zwrotnej na temat efektywności jego nauczania, prawidłowości doboru metod i technik pracy z uczniem.

Przedmiotem oceniania są:

- **wiadomości** (wiedza przedmiotowa),
- **umiejętności** (posługiwanie się datami i faktami historycznymi, a także konieczność wyciągania z nich wniosków),
- **postawa ucznia** i jego aktywność oraz dyscyplina pracy.

Formy aktywności podlegające ocenie:

Szkoła Podstawowa nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi im. Orłąt Lwowskich w Przemyślu

Odpowiedzi ustne – co najmniej 1 w każdym semestrze, np. swobodna dłuższa wypowiedź na określony temat w oparciu o pojęcia, daty i fakty historyczne. Przy odpowiedzi ustnej Obowiązuje znajomość materiału z trzech ostatnich lekcji, w przypadku lekcji powtórzeniowych z całego działu.

- uczeń ma prawo do 2 np. (przy dwóch godzinach lekcyjnych) oraz 1 np. (przy jednej godzinie lekcyjnej).

Wypowiedzi pisemne:

- kartkówki (10 – 15 min.) obejmujące zakres materiału z trzech ostatnich lekcji, mogą być niezapowiedziane.
- sprawdziany i testy podsumowujące poszczególne działy, poprzedzone są lekcją powtórzeniową z podaniem zakresu materiału. Zapowiedziane, z co najmniej tygodniowym wyprzedzeniem.
- formy pisemne (sprawdziany i testy) są oceniane za pomocą punktów przeliczanych na oceny wg. następujących progów procentowych:

wynik procentowy	ocena
0 – 33%	ndst
34% - 54%	dop
55%-74%	dst
75%-87%	db
88%-100%	bdb

- aktywność ucznia na lekcji oceniana jest w postaci ocen cząstkowych, a także plusów i minusów, które przelicza się na stopnie szkolne wg. skali:
 - +++++ bardzo dobry (5)
 - ++++- dobry (4)
 - +++-- dostateczny (3)
 - ++--- dopuszczający (2)
 - +---- niedostateczny (1)
 - niedostateczny (1)

Umiejętności doskonalone w domu:

- praca domowa: ocenie podlegają: pomysłowość rozwiązania, poprawność rzeczowa, umiejętność prezentacji (w przypadku prac ustnych), zgodność z poziomem wymagań.
- uczeń ma prawo do dwóch bz. (przy dwóch godzinach lekcyjnych) oraz jednego bz. (przy jednej godzinie lekcyjnej), niektóre zadania oceniane mogą być na plusy i minusy.

Samodzielnie opracowane prace dodatkowe oparte na innych źródłach niż podręcznik (plansze, rysunki, referaty, gazetki, projekty, itp.)

Sposoby dokumentowania osiągnięć uczniów:

- oceny cząstkowe w dzienniku wyrażane są cyfrą w skali 1– 6.
- ocena klasyfikacyjna wyrażona jest słownie wg. skali: celujący, bardzo dobry, dobry, dostateczny, dopuszczający, niedostateczny.
- jeżeli uczeń często opuszcza zajęcia z przyczyn losowych liczba ocen może być mniejsza.
- uczeń jest poinformowany o ocenie w chwili jej wystawienia.
- ocenom bieżącym przypisane są wspólne dla wszystkich odpowiednie wagi wg. tabeli:

rodzaj oceny	waga
sprawdzian pisemny (z całego działu)	10
kartkówka	7
odpowiedź ustna	8
aktywność	7
zadanie	5

Kryteria ocen:

1. Wypowiedzi ustne

Oceniana jest zawartość rzeczowa, umiejętność formułowania myśli, stosowanie terminologii historycznej, zgodność z poziomem wymagań, umiejętność ilustrowania wypowiedzi poprzez wykorzystanie pomocy naukowych (mapy, tablice graficzne) itp. Wymagania programowe dostosowane do potrzeb uczniów ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się lub deficytami rozwojowymi zawarte są w dokumentacji – IPET i aneksach dołączonych do Planowych Wyników Nauczania.

W ocenianiu stosuje się następującą skalę:

- **celujący (6)** – odpowiedź wskazuje na szczególne zainteresowanie przedmiotem, spełniając kryteria oceny bardzo dobrej, prezentuje własne przemyślenia i oceny, łączy wiadomości z różnych źródeł wiedzy, uczestniczy w konkursach przedmiotowych – wymagania wykraczające poza treści podstawy programowej.
- **bardzo dobry (5)** – odpowiedź jest trafna i wyczerpująca, zgodna z tematem, łączy fakty i wydarzenia w oparciu o znajomość dat, postaci i pojęć historycznych, stosuje chronologię i hierarchię treści w oparciu o biegłą umiejętność posługiwania się osią czasu, porównuje, wyjaśnia, wyciąga wnioski i dostrzega związki przyczynowo skutkowe, biegle posługuje się mapą, umiejętnie analizuje teksty źródłowe, posiada uporządkowaną wiedzę na temat epok historycznych i ich dążeń, idei, kultury materialnej i duchowej oraz problemów społecznych i gospodarczo – politycznych – wymagania podstawowe, rozszerzające i dopełniające.
- **Dobry (4)** – odpowiedź zasadniczo samodzielna, ale nie wyczerpująca w pełni, dane zagadnienie zawiera większość wymaganych treści, wykazuje dużą znajomość faktów, pojęć i postaci historycznych oraz potrafi je wyjaśnić i ocenić, dokonuje uporządkowanej charakterystyki dziejów, zna daty i potrafi je nanieść na oś czasu,

Szkoła Podstawowa nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi im. Orłąt Lwowskich w Przemyślu

potrafi posługiwać się mapą, bierze udział w dyskusji, uzasadnia swoje racje w sposób komunikatywny – wymagania podstawowe i rozszerzające.

- **Dostateczny (3)** – odpowiedź odbywa się przy pomocy nauczyciela, uczeń zna ważniejsze fakty, daty, pojęcia i postacie historyczne, jednak nie zawsze potrafi je prawidłowo zinterpretować, określa wiek wydarzenia, potrafi odczytać oś czasu, raczej rzadko korzysta z mapy – wymagania podstawowe.
- **Dopuszczający (2)** – wykazuje elementarną znajomość pojęć i faktów historycznych, jednak niezbyt precyzyjnie udziela odpowiedzi na pytania nauczyciela, posiada duże braki w wiadomościach i umiejętnościach, podstawowe fakty historyczne wyjaśnia z pomocą nauczyciela oraz w oparciu o podręcznik i materiały ilustracyjne – wymagania konieczne.
- **Niedostateczny (1)** – nie udziela odpowiedzi na większość pytań zadanych przez nauczyciela nawet o elementarnym stopniu trudności, posiada bardzo duże braki w wiadomościach koniecznych.

Oceny mogą być poszerzone o znaki „+” i „-”

2.Prace pisemne

a) Nauczyciel oddaje sprawdziany w terminie dwóch tygodni.

b) Sprawdziany, z których uczeń otrzymał ocenę niedostateczną, dopuszczającą lub dostateczną uczeń ma prawo poprawić w ciągu dwóch tygodni. Do dziennika obok oceny uzyskanej poprzednio wpisuje się ocenę z poprawianego sprawdzianu.

c) Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma obowiązek napisania w ciągu tygodnia od daty powrotu do szkoły.

SPOSÓB USTALANIA OCENY ŚRÓDROCZNEJ I ROCZNEJ

Przy ustalaniu oceny śródrocznej i rocznej nauczyciel bierze pod uwagę stopnie ucznia z poszczególnych obszarów działalności:

- sprawdziany,
- odpowiedzi ustne i kartkówki,
- aktywność na zajęciach,
- aktywność pozalekcyjna,
- prace domowe i prace długoterminowe itp.
- posługiwanie się pomocami naukowymi (oś czasu, mapy, atlasy, słowniki itp.)
- praca w grupie (w tym realizacja projektu), oceniana według wcześniej ustalonych kryteriów, tak aby każdy członek zespołu został oceniony za swój rzeczywisty wkład pracy i był w pełni zaangażowany w działanie grupy.
- samodzielne przygotowanie i prowadzenia lekcji w starszych klasach (lub fragmentu lekcji), oceniane według wcześniej ustalonych kryteriów.
- samoocena uczniów.

**Szkoła Podstawowa nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi im. Orłąt Lwowskich
w Przemyślu**

Klasyfikacji semestralnej i rocznej dokonuje się na podstawie średniej ważonej ocen wg. następujących progów.

stopień	średnia ważona
bardzo dobry	od 4,60
dobry	3,60 - 4,59
dostateczny	2,60 – 3,59
dopuszczający	1,71 – 2,59
niedostateczny	1,70 i poniżej

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który:

- nie opanował treści koniecznych,
- ma bardzo poważne braki w podstawowych wiadomościach i umiejętnościach, uniemożliwiające dalszą naukę, nie przejawia chęci przyswajania nowych wiadomości i współpracy z nauczycielem,
- nie prowadzi zeszytu przedmiotowego,
- notorycznie nie odrabia pracy domowej.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- wykazuje elementarną znajomość pojęć i faktów historycznych,
- ma duże braki w podstawowych wiadomościach, lecz z pomocą nauczyciela potrafi je nadrobić,
- rozwiązuje i wykonuje typowe zadania o niewielkim stopniu trudności,
- przejawia gotowość i chęć do przyjmowania nowych wiadomości i współpracy z nauczycielem.
- stara się prowadzić zeszyt przedmiotowy
- stara się czytać zagadnienia zawarte w podręczniku i wyróżnia fakty najistotniejsze,
- raczej odrabia zadania domowe.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- opanował treści przewidziane w programie nauczania na poziomie podstawowym,
- rozwiązuje i wykonuje typowe zadania o podstawowym stopniu trudności i niewielkim stopniu złożoności
- ocenia wydarzenie historyczne i opisuje z pomocą nauczyciela oraz pomocy dydaktycznych,
- zna podstawowe pojęcia historyczne,
- posiada znajomość podstawowej wiedzy faktograficznej,
- próbuje porównywać, selekcjonować i klasyfikować fakty i informacje,
- odczytuje wydarzenia z osi czasu,
- określa wiek zdarzenia i zna ważne daty,
- ostrzega podstawowe związki pomiędzy różnymi faktami historycznymi,
- wykazuje minimalną aktywność na lekcji
- odrabia prace domowe
- poprawnie prowadzi zeszyt przedmiotowy.

**Szkoła Podstawowa nr 16 z Oddziałami Integracyjnymi im. Orłów Lwowskich
w Przemyślu**

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- potrafi samodzielnie pracować z podręcznikiem, materiałem źródłowym i wykonuje zadania o średnim stopniu trudności i złożoności,
- poprawnie ocenia i opisuje wydarzenie historyczne,
- wykazuje dużą znajomość faktów, pojęć i postaci historycznych,
- ustnie i pisemnie stosuje terminy i pojęcia historyczne,
- dokonuje uporządkowanej charakterystyki dziejów,
- wykazuje się dużą znajomością dat,
- prawidłowo posługuje się osią czasu
- nanosi daty, określa wiek itp.
- poprawnie posługuje się mapą,
- rozwiązuje typowe problemy z wykorzystaniem informacji z różnych źródeł wiedzy,
- efektywnie współpracuje w zespole i dość aktywnie pracuje w grupie,
- bierze udział w dyskusjach, wymianie poglądów.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony programem nauczania historii,
- sprawnie posługuje się wiadomościami łączy, analizuje i opisuje fakty i wydarzenia w oparciu o znajomość dat, postaci i pojęć historycznych,
- stosuje chronologię i hierarchię treści,
- rozwiązuje samodzielnie problemy, potrafi samodzielnie interpretować i wyjaśniać fakty i zjawiska historyczne,
- posiada uporządkowaną wiedzę na temat epok historycznych i ich dążeń, idei, kultury materialnej i duchowej oraz problemów społecznych i gospodarczo – polityczne,
- potrafi zastosować posiadaną wiedzę w ocenie bieżących wydarzeń, biegle posługuje się mapą,
- umiejętnie analizuje teksty źródłowe, umie bronić swoich poglądów,
- wnosi twórczy wkład w realizowane zagadnienia.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- w wysokim stopniu opanował treści programowe,
- umie formułować oryginalne wnioski, hierarchizować i selekcionować nabytą wiedzę,
- bierze udział i osiąga sukcesy w konkursach przedmiotowych,
- samodzielnie i twórczo rozwija swoje zainteresowania.

Warunkiem uzyskania oceny celującej śródrocznej oraz rocznej jest posiadanie przez ucznia najwyższych ocen ze sprawdzianów celujących oraz bardzo dobrych! Ocena śródroczna i roczna jest efektem pracy i nauki ucznia podczas całego semestru oraz roku szkolnego – nie uwzględnia się możliwości poprawiania ocen pod koniec roku lub półroczna.

Opracowały:

Edyta Gajda-Chorzępa

Katarzyna Ziąber